Nr. 89. Sibiiu, Joi 27 August (8 Septembre), 1892. Anul XL

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **stréinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 37
Corespondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refusă — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de dóuĕ ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători „Tăierea Capului S. Ioan“ Nrul procsim va apăré Marţi în 1 Septembre v.

Sibiiu, 21 August, 1892.

(br.) In Comarom au fost ḑile festive. In Comarom curatorul suprem al districtului bisericesc ev.-reformat, dl Coloman Tisza, a fost sĕrbătorit şi cu el a fost sĕrbătorită întréga familie a dênsului.

Domnul Tisza, care se fălia cu titlul deşert de sdrobitoriu al naţionalităţilor din Ungaria, s'a făcut obiectul unor ovaţiuni, cari nu pot fi trecute la ordinea ḑilei.

Nu pot fi, mai vêrtos pentru forma, în care s'au făcut şi pentru scopul, ce-l urmăresc.

Căci dl Tisza de mult a încetat a mai fi sĕrbătorit la conaţionalii sei, cu tóte meritele, ce şi le-a câstigat prin înăsprirea relaţiunilor interne dintre naţionalităţile, cari compun statul nostru poliglot.

Sĕrbătorile, ce s'au arangiat din incidentul iubileului de 25 de ani ca curator al bisericei, au fost sĕ fie bisericesci şi cu tóte acestea ele au avut un caracter mai mult politic

Póte că în sesonul acesta mort, dl Tisza a voit ér sĕ se afirme, póte că de politică nu voesce sĕ se despartă aşa de uşor, după cum a crediut de cuviinţă opositiunea sĕ-l depărteze din fruntea statului, póte că dl Tisza vênéză după popularitatea perdută.

Se pot tóte acestea, căci aşa se esplică lucrul, că la acele sĕrbători factorii politici au jucat rol mare, israeliţii l'au salutat mai cordial şi în enunciaţiunile curatorului se află numai politică.

Guvernul nu se va amesteca în afacerile interne ale confesiunilor, a ḑis dl Tisza, şi cu tóte acestea, până ce dl Tisza a fost la guvern, până ţinea în mână cârma ţĕrei, guvernul se ingera în tóte, guvernul nu respecta autonomia confesiunilor, guvernul se amesteca în afacerile interne şi a insultat chiar biserica nóstră.

Sĕ vorbéscă confesiunile, ele vor sci da de gol pe bărbatul, carele, cât a fost la cârmă, voia sĕ sdrobéscă totul, ca sĕ rĕmână la cârmă, sĕ rĕmână pe ruinele triste, opera mânilor sale.

Şi acum guvernul n'are sĕ se ingereze, căci biserica, care o conduce, e patriotică, mai patriotică ca tóte celelalte biserici, şovinistic patriotică, căci ea a decretat rĕsboiu chiar şi naţionalităţilor.

Guvernul n'are sĕ se ingereze, ḑicem şi noi, şi dacă dl Tisza a comis pĕcatul, când a fost la guvern, e bine, că l recunósce şi se spăséză prin aceea, că ca om al bisericei atrage atenţiunea guvernului asupra acestei împregiurări şi e bine ca guvernul sĕ ţină cont de acest memento şi sĕ nu se amestece în afacerile interne ale confesiunilor

Dar alusiunile d-lui Tisza taie mai adênc. Ele pun în prospect începerea luptei între biserica protestantă şi biserica catolică căci preoţimea acestei biserici voesce sĕ nimicéscă cu cósa ei ascuţită cetatea protestanţilor, precum a ḑis o episcopul Pap, felicitându-l pe dl Tisza.

Dl Tisza vrea sĕ apară ca conducĕtoriul cetăţii amenințate şi speră, că se va putea mĕsura cu conducĕtoriul atăcătorilor, contele Zichy şi că-l va şi înăbuşi, — numai guvernul sĕ nu se mai amestece.

Lupta e deschisă şi din acéstă luptă, pentru căsătoriile micste, nu se scie, cine va eşí învingătoriu, mai vêrtos, că guvernul a cedat şi se află în apele bisericei catolice; — la tot casul ea însĕ nu póte fi indiferentă pentru biserica nóstră şi noi, urmărind lupta, vom lua partea celor ce au dreptate şi vom apĕra tot deodată şi dreptul bisericei nóstre.

Scrise acestea din incidentul festivităţilor dela Comarom, încheem cu cuvintele: Guvernul sĕ nu se amestece în afacerile interne a le confesiunilor, dar nici biserica reformată sĕ nu facă politcă şovinistă, căci în casul acela a încetat a mai fi biserică!

Revista politică.

Magiarii se pregătesc pentru a serba cât mai pompos ḑiua naşterei betrânului esilat Kossuth. In Budapesta a avut loc o conferinţă a partidului independent, în care Helfy a împărtăşit că mai multe, oraşe a cerut ca şi dintre deputaţii kossuthisti sĕ asiste la sĕrbători. Conferinţa a hotărît ca se asiste, a rĕmas numai ca sĕ se alégă delegaţii, cari şi unde au sĕ participe.

Sesonul acesta mort îl va folosi Apponyi pentru a vorbi la Iászberény. In vorbirea lui va atinge tóte cestiunile politice actuale, între care şi cestiunea căsătoriilor micste. Abrányi încă va vorbi la Dédes. —

Despre cestiunea română la congresul de pace din Berna, cetim în „Gazetta Piemonteză“ dela 26 August următórele:

Unica cestiune de un caracter óre-cum amenințător pentru liniscea generală a fost ridicată ieri de oratorul, care a luat cuvêntul în numele tinerimei studióse române. El a espus, mai mult sau mai puţin cestiunea raporturilor dintre guvernul magiar şi românii din Transilvania. Acésta e o cestiune, pe care tinerii români s'au hotărît a o desbate în numele colegilor lor dela universitatea din Bucuresci al cărei rector, — fie pus în parantesă — a telegrafat congresului urări călduróse.

Studenţii români sunt aici presenţi în numĕr de doi spre-ḑece; şi sunt tot atât de inteligenţi şi de activi, pe cât sunt de animaţi de amorul de patriă. Ei nu-şi fac ilusiuni asupra efectului silinţelor lor, dar ei voesc, dacă nu altceva, cel puţin sĕ atragă atenţiunea publicului europén asupra sorţii fraţilor lor din Transilvania.

Tot acesti studenţi români au avut o mare parte în înițiativa, ce s'a luat de a se ţiné o întrunire, care a şi avut loc aséră într'o sală a museului, prelungindu-se până după 12 din nópte, pentru a se discuta asupra mijlócelor, prin cari s'ar întinde din ce în ce mai mult propaganda pacifică asupra universităţilor din tóte ţĕrile. Au fost presenţi studenţii mai multor naţionalităţi şi au fost presidiaţi de dl Michel Revin din Paris. La acéstă întrunire au asistat, ca invitaţi, un mare numĕr din membrii congresului, printre cari amintesc pe baronul şi baronesa Suttner, şi italianii Pandolfi, Mazzoleni, Moneta şi Guaita.

In acéstă şedinţă a fost esaminată, în mod general, problema constituirei unei confederaţiuni de studenţi de tóte naţionalităţile, care ar avea de scop de a favorisa mişcarea pentru pace.

Ḑiariul italian „Il Diritto“, publică în numĕrul seu dela 30 August n. următórele:

„La congresul din Berna s'a remarcat un grup mic, care a obţinut simpatiă generală; erau vre-o doispreḑece, totdeuna la un loc, asidui la şedinţe, cu fisonomie plăcută şi inteligenţi, toţi încă tineri, dar plini de entusiasm şi de convicţii, toţi studenţi universitari din Bucuresci. Ei au avut îngrigirea de a consemna programul lor într'un opuscul, care s'a distribuit congreşiştilor. Opusculul are titlul „Cestiunea română în regatul ungar“. Acesti studenţi se apără cu vigóre de acusa iredentismului. Dacă am face iredentism — ḑic ei — n'am sci ce facem, fiind-că noi scim fórte bine, că iredenta română nu ar putea fi realisată decât cu costul şiróelor de sânge. Scopul lor este de a protesta contra politicei magiare şi de a rechiema atenţiunea congresului de pace din Roma, a dlui Fleva: Congresul e de părere, că în statele de diferite naţionalităţi, şi până-când aceste naţionalităţi nu dispun astfeliu de ele însile, guvernele ar ajuta la menţinerea păcei interne, dacă, după esemplul Elveţiei, ar respecta caracterul etnografic şi desvoltarea acestor naţionalităţi, după legile libertăţii şi justiţiei.

FOIŢA.

Apele nóstre.

Disertaţiune

de Silvestru Moldovan, ţinută în şedinţa 1. a „Asociaţiunii transilvane“ în 15/27 August a. c. în Sibiiu.

(Urmare).

De pe „délul Uroiului“ ni se deschide o privire încântătóre atât în valea Mureşului, cât cu deosebire în valea Streiului, mărginită de dóuĕ părţi de déluri păduróse, ér spre sud de frumoşii munţi ai Haţegului, în mijlocul cărora se înalţă, între alte piscuri puternica piramidă ciuntată a Retezatului.

Pe délul Uroiului se află şi unele resturi străvechi de cetate. Tradiţia ne spune că cetatea acésta, dimpreună cu cea a Devei şi cu scalda dela Călan, din valea Streiului, scobită în stâncă, au fost construite într'o singură ḑi, fie-care de câte o fată de uriaş, cari erau surori, dar, deóre-ce fata, care a zidit cetatea Uroiului, a luat numele lui Dumneḑeu în deşert, preste nópte cetatea ei a fost nimicită de un vifor, aşa că abia i se cunósce ici-colea urma, pecând celelalte dóuĕ alcătuiri, deşi ruinate, sustau până în ḑiua de aḑi.

Mergênd mai în jos, încă din depărtare zărim délul Devei, cu împregiurime frumósă, care are încâtva asemĕnare cu positia şi împregiurimile Grazului, din Austria. El este încununat de frumóse ruine de cetate.

De aici avem o privire de tot frumósă în valea Mureşului, pe ea în sus până la délul Uroiului, spre sud se vĕd în depărtare piscurile munţilor Haţegului şi Pariugiului, ér spre nord vedem băi sagurife cu Sĕcărâmbul, aşeḑat în o positie între stânci, pe vêrful cărora se află bisericile satului, şi mai departe până la colosul de stâncă, Vulcan.

Intre Uroiu şi Deva, la Banpotoc se află o cascadă de 25 m. înălţime, alcătuită de un părĕu, ce vine spre Mureş, ér din jos de Deva la Viţel, se află ruinele unei cetăţi romane. Lângă hotar este Zamul, însemnat pentru negoţul mare de lemne, ce se face aci.

Plutaşii, cari vin de pe la Topliţa, de obiceiu aci îşi vênd marfa şi apoi se întorc acasă. La Zam părăsesce şi Murĕşul ţéra nóstră.

Mureşul curge dela nordost spre sudvest şi astfel desparte Transilvania în dóuĕ părţi mari, una nordică şi alta sudică. El este rîul nostru cel mai mare şi aprópe jumĕtate din rîurile şi păraele nóstre, îşi împreună valurile lor cu ale lui. Cursul seu ţine până la hotarul ţĕrei 70 óre, ér lăţimea e diferită. la Reghin 35, la Uióra 50, pe la Deva 60—70 stângini; locul, unde părăsesce hotarul Transilvaniei este cel mai jos situat punct al nostru, abia 140 m. preste nivoul mărei. Valea Mureşului a fost totdeuna cale însemnată de comunicaţie Pe vremea romanilor şoséua, ce venia dela Ulpia-Traiană trecea Mureşul pela Uroiu şi apoi mergea pe Mureş în sus la Apulum şi de acolo mai departe până pe la Deda, unde i se cunosc urmele.

Acum pe valea lui se află începênd din Giurgeu şosea, ér dela Reghin în jos cale ferată. Pe ţermii lui, de ambele părţi sunt aşeḑate 131 de localităţi, între cari mai multe oraşe.

Mureşul, după-ce ese din Giurgeu, curge tot prin ţinuturi locuite de români; pe ţermii lui trăesc mii de români, cari cultivă în sudórea feţei ţarinele de pe văile lui şi pentru aceea el este un rîu iubit al poporului nostru, căruia el îi spune adesea tainele inimii, mestecându l cu drag în cântecele sale, precum:

„Dute, dor cu Murĕşul
„Nu-mi mai rupe sufletul,
şi
„Murĕş, Murĕş, apă lină,
„Treci-me 'n ţară strĕină.
sau
„De-ai fi Murĕş vorbitor,
„Precum eşti de mergător;
„Eu Murĕş, te-aş întreba
„N'ai vĕḑut pe bădiţa? ş. a.

Studenţii au fost moderaţi în cuvêntările lor, n'au făcut alusiuni ofensive Ungariei şi s'au mărginit a recomanda memoriul lor în favórea românilor din Transilvania.

Ţiariul rusesc „Graşdanin“ reproduce la loc de frunte cunoscutele apreciări ale ţiariului „Kreuzzeitung“ asupra cestiunei române din Ungaria. Numita fóie ţice apoi: „Décă părerea lui „Kreuzzeitung“, că continuându-se politica actuală, regatul Ungariei va fi sguduit în temeliile sale, am fi dat'o de propria nóstră părere, întréga presă austro-ungară şi germană ne-ar fi aruncat, că facem agitaţiuni panslaviste, deşi în casul dat nu e vorba de slavi, ci de români“. Numita fóie apoi îşi încheiă articulul cu următórele cuvinte: „Noi nu ne gândim de a ne amesteca in afacerile interne ale Austro-Ungariei. La acésta suntem prea modeşti!“

Raportul general

al comitelului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1891.

(Incheere.)

IV.

Membrii Asociaţiunii.

a) Membrii ai Asociaţiunii au fost în anul 1891, ţinênd cont singur numai de aceia, cari au solvit tacsele la timp:

1. fundatori 92
2. ordinari pe viéţă 179
3. ordinari cu tacse anuale . . 483

Intre membrii arétaţi nu se află şi cei însemnaţi în lista alăturată sub %. ca însinuaţi dela adunarea generală dela Haţeg încóce până la finea anului 1891 şi dela 1 Ianuariu 1892 până la presenta adunare generală.

Pracsa obicinuită până acum a fost, ca estradarea diplomei şi prin urmare recepţiunea membrilor sĕ se facă atârnétóre dela votul, adecă dela aprobarea procsimei adunări generale a Asociaţiunii. Una din urmările acestei practice a fost, că membrii noi însinuaţi ca atari înainte de adunarea generală, în timpul până la adunare, n'au putut sĕ şi esercite de lege drepturile, ce li le dau statutele, deşi îşi împliniseră datorinţele prescrise, fiind că nu se puteau legitima, că sunt membrii.

O altă scădere, ba anomaliă chiar, ce a resultat din pracsa arătată e aceea, că multe din subcomitetele Asociaţiunii, deşi au fost compuse aprópe esclusiv din membrii neprovĕduţi cu documentul de legitimare, totuşi au trebuit sĕ funcţioneze şi aşa în timpul dela constituire şi până la procsima adunare generală a Asociaţiunii, pentru-ca sĕ nu stagneze mersul regulat al acesteia. O altă scădere a numitei practice este, că e greu a se ţiné evidenţă recerută în ceea-ce privesce starea membrilor, trebuind sĕ se pórte dóuĕ consemnări una pentru membrii provĕduţi cu documentul de legitimare şi alta pentru acei membrii, cari n'au obţinut înca aprobarea adunării generale.

Practica arătată se întemeéză pe prescrisele § lui 23 lit. *d*), unde se ţice: „Ea (adunanţa generală) decide despre primirea membrilor ei.“ Prescrisele aceste admit, ce e drept, o practică ca cea obicinuită, nu eschid însĕ nici-decum posibilitatea de a se introduce altă practică. Fără a face silă tecstului, prescrisele de sus sĕ pot lua şi în sensul, că adunarea generală este în drept sĕ aştepte, ca comitetul, prin care se îngrijesce ea de tóte agendele Asociaţiunii (conf. § 28 din statute), ca şi despre alte agende, sĕ-i raporteze şi despre recepţiunea efeptuită a membrilor, că primirea însaşi sĕ o póte efeptuí şi comitetul însuşi.

Interpretându se în modul acesta prescrisele §-lui 23 lit. *d*) şi dându-se astfel comitetului autorisarea a primi el membrii prin ceeace nu se jignesce de fel spiritul statutelor, s'ar delătura tóte neajunsurile resultate din practica obicinuită şi s'ar puté introduce şi ţiné o evidenţă esactă în starea membrilor. Comitetul d-vóstră îşi va permite a ve presenta la locul seu o propunere în sensul arătat

b) Dintre membrii Asociaţiuni au rĕposat în decursul anului 1891 şi până la acésta adunare generală afară de casul amintit la alt loc, cei induşi în lista alăturată sub %. rectificată pe basa informaţiunilor primite dela direcţiunile despărţĕmêntului.

V.

Biblioteca Asociaţiunii.

Biblioteca Asociaţiunii a constat la finea anului 1891, conform raportului bibliotecarului, din 2639 opuri în 6130 tomuri, 4177 broşuri şi 12 harte, faţă cu 1989 opuri în 4958 tomuri şi 4237 broşuri la finea anului 1890. Sporiul acesta considerabil al bibliotecii a provenit mai ales din însemnatele donaţiuni făcute de fericitul Simeon Mangiuca. fost advocat şi membru al Academiei române, apoi din donaţiunea d-nei Ana vĕd. Dr I. Hodoş şi a d nei Ana vĕd Dr. I. Moga, care din urmă a transpus în posesiunea Asociaţiunii nóstre întréga bibliotecă a neuitatului ei soţ. Dr. I. Moga, constătătóre din opuri de mare valóre din ramul medicinei.

Tóte cărţile din aceste donaţiuni, preste 1000 tomuri sunt deja arangiate şi jurnalisate.

Afară de donatorii amintiţi, au mai contribuit la sporirea bibliotecii Asociaţiunii: Academia de sciinţe din Budapesta, academia ces. şi reg de sciinţă din Viena, Academia română din Bucuresci, Universitatea săséscă din Sibiiu, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften şi Biblioteca naţională din Roma şi Florenţa.

Dintre scrierile periodice au incurs gratuit: „Gazeta Transilvaniei“, Telegraful Român“, „Luminătoriul“, „Gazeta Bucovinei“, „Fóia ilustrată“, „Familia“, „Biserica şi scóla“, „Fóia diecesană“, „Gazeta poporului“, „Convorbiri literare“, „Economia naţională“, „Românische Revue“ şi „Scóla română“.

Inventarul bibliotecii s'a sporit, pe lângă cărţile arătate, cu 41 esemplare din „Transilvania“ pro 1891.

VI.

„Transilvania“ organul Asociaţiunii.

„Transilvania“ organul asociaţiunii s'a edat şi în anul 1891 sub redacţiunea prim secretarului Asociaţiunii, a dluí Ioan Popescu, în 850 esemplare, faţă cu 758 esemplare din anul 1890. Mărimea ediţiunii faţă cu anii trecuţi se esplică prin înmulţirea numĕrului membrilor Asociaţiunii, cărora li se trimite fóia gratuit.

In redacţiunea fóiei s'a întêmplat schimbrea că abdicênd fericitul Ioan Popescu dela purtarea postului de prim secretar şi redactor al organului asociaţiunii, acest post s'a încredinţat, cu începere dela 1 Ianuariu a. c. în mod interimal, până la acésta adunare generală, în care şi aşa au sĕ se facă alegerile funcţionarilor pentru un nou period de 3 ani dlui Zacharia Boiu, asesor consistorial şi membru în comitetul Asociaţiunii, care a şi binevoit a-l primi şi a-l purta până astădi.

VII.

Despărţĕmintele Asociaţiunii.

Cu privire la despărţĕmintele Asociaţiunii însemnăm cu plăcere, că aprópe în tóte s'a desvoltat activitatea cea mai îmbucurătóre întru promovarea scopurilor Asociaţiunii. Trebue sĕ accentuăm că, îndeosebi dela întroducerea nóuei arondări pusă la cale dela sfêrşitul anului 1890 se simte o nóuĕ viaţă în întreg organismul Asociaţiunii şi interesarea pentru scopurile Asociaţiunii cresce an de an.

Dintre cele 33 despărţĕminte s'au organisat respective reorganisat al:

1. Cohalmului; 2. Sĕliştei; 3. Orĕstiei; 4. Mediaşului; 5 Branului; 6. D. St Mărtinului; 7. M. Ludoşului; 8. M. Oşorheiului; 9. Beclénului; 10. Bradului; 11. Năsĕudului; 12. Agnitei; 13. Bistriţei; 14. Sebeşului; 15. Elisabetopolei; 16. Făgăraşului; 17. Beaşovului; 18. Haţegului, 19. Dejului; 20 Reghinului; 21. Blaşului; 22. Devei; 23. Turdei; 24. Şimleului; 25. Abrudului; 26. Sibiiului şi 27 Treiscaunelor.

In despărţĕmintele acestea se constată un mers regulat şi normal al afacerilor. Despărţĕmântul Mociului e tocmai pe cale a se organisa Despărţĕmintele Alba Iuliei, Clusului şi Gherlei nu au dat nici un semn de viaţă.

Neputêndu-se reactiva, despărţĕmêntul Sighişórei s'a alăturat la al Elisabetopolei. In ce privesce în fine despărţĕmêntul Ciachi-Gârbăului, comitetul se va vedea necesitat a'l desfiinţa şi comunele respective ale încorpora la despărţĕmintele învecinate, de óre-ce, după cum i se scrie, nu se póte nici într'un chip constitui, şi acésta din lipsă de membrii.

VIII.

Propuneri.

Supunênd raportul acesta apreţierii onoratei adunări generale în legătură cu aclusele:

1. Consemnarea stipendiştilor şi ajutoraţilor Asociaţiunii;
2. Consemnarea delegaţilor trimişi de cătră singuratecele despărţĕminte;
3. Programa a VI-a a scólei civile de fete a Asociaţiunii;
4. Raţiociniul scólei civile de fete cu internat a Asociaţiunii pro 1891/2.
5. Budgetul scólei pentru anul scolariu 1892/3.
6. Raţiociniul Asociaţiunii pro 1891 împreună cu raportul special al cassarului;
7. Proiectul de budget al Asociaţiunii pentru anul 1893.
8. Consemnarea membrilor nouinsinuaţi.
9. Consemnarea celor reposaţi dintre membrii Asociaţiunii:

Onorata adunare generală sĕ binevoéscă:

a) a da comitetului absolutorul pentru activitatea din 1891;

b) a declara de membrii pe cei consemnaţi în lista presentată;

c) cât pentru viitoriu a delega şi autorisa pe comitet de a primi şi declara de membri ai Asociaţiunii pe cei nouinsinuaţi şi a-i provedea cu documentul de legitimare, avênd a notifica onoratei adunări despre cele efeptuite;

Terminênd astfel cu Murĕşul, sĕ cercetăm unele din văile sale laterale şi anume sĕ începem cu Arieşul.

Arieşul este cel mai de frunte şi mai mare rîu al Munţilor-Apuseni, însemnat din mai multe puncte de vedere. Dintre riurile nóstre mai mari, afară de riul Sebeşului, el e singurul, care aprópe în întreg cursul seu este rîu de munte, curgênd tot printre munţi şi numai puţin la ţară. Pe ţermii lui locuesc aprópe numai români, în părţile de sus ţopi şi moţi, fórte interesanţi din punct de vedere etnografic; în năsipul alviei sale se află praf de aur, ér în privinţa frumseţii, a tablourilor romantice, a posiţiunilor pitoresci de pe valea lui, ocupă loc între cele dintâiu în Transilvania.

Arieşul se alcătuesce din dóuĕ isvóre principale: Riul-Mare şi Riul-Mic, cari se împreună din sus de Câmpeni şi în cari se adună apa celoralalte riuleţe şi păraie de munte din acest ţinut. Văile acestor riuleţe dotate dela natură cu regiuni alpine de tótă frumseţa; ele sunt strâmtorate de păreţi uriaşi de stâncă vărósă, acoperiţi cu brădet; prin multe locuri văile lor sunt aşa de înguste, încât abia este un loc pentru un drum primitiv, pe lângă care curge apa limpede, ca cristalul, cu zuzet printre bolovani, formând ici-colea cascade şi bulbóce Aici este patria ţopilor; pe văile aceste se află satele lor mari, împrăsciate fie-care pe câte un teritoriu de 2—3 mile □ Astfel este între altele Scărişóra, vestită pentru gheţariul ei, care în ţara nóstră este fără păreche; apoi Albacul şi Vidra de Jos, locuri cu reminiscenţe istorice, mai departe locul de frunte al moţilor: Câmpenii. Vidra de Jos este aşedată pe valea Riului-Mic. Aici pe ţermul stâng al riului se află un dél cu melci de mare (amoniţi) petrificaţi.

In faţa acestui dél, pe ţermul drept, se înşiră mai multe stânci, printre cari un părău de munte se aruncă din o înălţime de vre-o 20 metri la vale şi împărţindu şi apa printre bolovanii stâncei, forméză pe lângă cascada principală mai multe cascade mărunte, oferindu-ne unul din cele mai pitoresci tablouri.

Din jos de Câmpeni se varsă în Arieş valea Abrudului Valea acésta este deobiceiu turbure, pentru-că ea şi valea Roşiei, un rîuleţ lateral al iei, mână fórte multe sghiaburi, cari umplu apa de năsip. In privinţa acésta este interesantă cu deosebire valea Roşiei, pe care începênd din Roşia, la tot pasul vine şteamp după şteamp, făcênd un sgomot caracteristic, care are asĕmânare cu zurăitul carelor cu povară şi oferindu ne o privelisce interesantă.

Dela Câmpeni în jos mai romantică este valea Arieşului pela Ofenbaia; pe aici ne trag atenţiunea strêmtori şi piscuri de stênci interesante. Astfeliu este valea strêmtă a Ciórei, apoi piscurile Bulzul Sartaşului, Colţul lui Lazar, Piatră Caprei cu peşteri mici şi şi frumosul pisc Colţul Cioranului, care sĕ înalţă ca o sentinelă uriaşe din vale şi sĕ zăresce din depărtare. In dosul acestui colţ, între satele de munte Mogoş şi Ponor sĕ estinde o mlaştină, unde şi are isvorul valea Ponorului, care în cursul seu spre Arieş ne presintă o raritate interesantă a naturei. Părăul Ponorului formézĕ un cataract de vre o 34 m. înălţime în dóuĕ intervale şi după-ce se împreună cu valea Poenii şi valea Sécă, în cursul seu spre Arieş stându-i în cale un colos de munte stêncos, se vâră pe sub el prin vr'o gaură sau peşteră suterană şi eşind de ceea-laltă parte a lui, se varsă în Arieş din jos de Sălciva. Acest fenomen, precum şi împrejurimile stêncósĕ, găurite şi spălăcite din acéstă parte, ne aduc aminte în câtva de ţinutul stêncos al Carstului, cu deosebire, că aici văile şi cele mai multe cóste de munţi sunt acoperite de vegetaţiune bogată, ér valea Ponorului abia are părechie pe rîul Pojk în Carniolia.

Gaura sau peştera pe sub munte este de vre-o 2 klm. de lungă, la întrarea rîuleţului are nălţime numai cam de un metru, ér la capĕt din jos este de 16—18 metri. de înaltă. De aici putem întra în lăuntru, dar trebue sĕ străbatem prin apă, dând de întunecime órbă, de cascade şi bulbóce amenin-ţătóre. Este greu a stăbate prin acéstă peşteră, care are mai multe încovăieturi, şi până acum n'a succes nimĕrui. La eşire apa are cădere pedişe

d) a face amintirea obicinuită pentru membrii reposaţi;

e) a lua la cunoscinţă raportul comitetului;

f) a aproba budgetul Asociaţiunii propus pro 1893 şi

g) a alege pe preşedintele, pe vice preşedintele, pe membrii comitetului şi pe ceilalţi funcţionari ai Asociaţiunii pe un nou period de 3 ani, 1892—1895 inclusive.

Din şedinţa comitetului Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută în Sibiiu la 17 Iuliu n. 1891.

George Bariţiu, preşedinte. Dr. *I. Crişian*, secretariu II.

Avis.

De vreme ce lecţiile la „scóla civilă publică de fete cu internatu a Asociaţiunei transilvane în Sibiiu“ şi-au luat începutul, p. t părinţi, atât cei, cari şi-au insinuat deja fiicele lor cât şi aceia, cari doresc sĕ şi aducă fetiţele la acéstă scólă fără sĕ le fi însinuat până acum, sunt poftiţi a grăbi cu inscrierea.

Vrênd a rĕspunde la întrebarea, ce ni s'a făcut, încunosciinţăm pe cei-ce îi privesce, că în internatul împreunat cu scóla nóstră pot afla adăpostire şi elevele cari vor sĕ cerceteze cursul complementar.

Sibiiu, în 7 Septembre, 1892.

Dr. I. Crişianu, directorul scólei.

Varietăţi.

* (Personal) Preasânţiile Sale d-nii episcopi diecesani Ioan Meţianu şi Nicolau Popea au plecat din Sibiiu.

Dl Alecsandru Mocsonyi, făcênd o escursiune la Sinaia, a fost primit în o audienţă lungă de Maj. Sa regele Carol şi a fost învitat la banchetul, ce s'a dat la palat cu ocasiunea ḑilei onomastice a prinţului moştenitoriu Ferdinand.

* (Concesiune pentru linie ferată.) Ministrul de comerciu a dat concesiune ingineriului din Budapesta Carol Palmai pentru a construi o linie ferată dela Braşov la Făgăraşiu.

* (Invitare) Tinerimea inteligentă din Sĕliste şi giur învită la „Producţiunea musicală-teatrală“ ce se va ţiné Duminecă în 30 August v. a. c., în edificiul scólei din Sĕliste cu următórea

Programă

1. „Étă ḑiua triumfală“, cuartet de Humpel, esecutat de corul tinerimii
2. „Mórtea lui Decebal“, poesie declamată de Petru Juga. cler. absol.
3. „Ciobanul“, cântare pentru bas de G. Dima, esecutată de Ioan Demian, oficial consist.
4. „Şoldan Viteazul“, cântecel comic de V. Alecsandri, jucat de Ioan Bratu, învĕţător.
5. „Producţiune pe flaută“, de N. Comşa, drd. în medicină
6. „Mândruliţă dela munte“, de Stefanescu, cântată de Ioan Demian, oficial consist.
7. „Conul Leonida faţă cu reacţiunea“, piesă teatrală de Caragiali, jucată de membrii tinerimii.
8. „Serenadă“, cor de Marschner, esecutată de corul tinerimii.
9. „Zăpăciţii“, piesă teatrală localisată de T. Alexi, jucată de membrii tinerimii.

Inceputul la 7 óre séra.

N. B Ofertele marinimóse benevole se vor destina scólei gr. or din Tilişca, care se află într'o stare materială critică; de aceea Onor. public este rugat a spriginí acéstă producţiune.

Comitetul arangiator.

* (Postal.) Direcţiunea postelor din Cluş publică concurs pentru postul de magistru postal in Tirimia mare, comitatul Târnava mică. Emolumentele: salariu 150 fl., pausal de cancelarie 40 fl., manuarea scrisorilor 12 fl. Tarifa pentru corsorul la gara dela Mirasleu in depărtare de 7 chilometri se va statori ulterior.

Cererile sĕ se adreseze la direcţiunea postei in Cluş.

* (La polul nordic după nóuĕ ani) Se vestesce din Paris: „La Temps“ primesce un raport amĕnunţit dela insula polară Jan Mayen, unde, acum nóuĕ ani o espediţie a marinei austriace a înfiinţat o staţiune pe care însĕ a părăsit-o, după observaţii scientifice de trei-spre-ḑece luni.

Vaporul statului frances „Mouchie“ pe bordul căruia se afla şi ofiţeriul de marină austriac Gratzl, care a făcut parte şi din espediţia dela 1883, a ancorat la 27 Iuniu acolo în Baia Maria. Mouchie a înălţat stégul austro-ungar pe catargul principal şi l'a salutat cu descărcături de tun. Gratzl şi comandantul frances au debarcat mai întâiu şi au găsit edificiul şi observatoriul misiunei austriace cu deseĕvĕrşire intacte Chiar şi prăjina stégului a resistat furtunelor polare. Ceva surprinzătoriu a fost că insula, care nu adăpostia înainte nici un patruped, s'a dat acum preste un pui de vulpe albastră, ai cărei predecesori n'au putut ajunge acolo decât mânaţi de blocuri de giaţă. Vulpea a fost împuşcată. Mercuriul în termo-metrul lăsat acum nóuĕ ani în observatoriu era înghieţat; neatinsĕ au fost găsite nişte cantităţi însĕmnate de vin, pesmeţi şi zăchar lăsate acolo acum nóuĕ ani, deasemenea şi fotografiile împĕratului Iosif II şi contelui Wilczeck.

Mulţămită publică.

Cu ocasiunea petrecerii de vară arangiată de cătră inteligenţa română din Geoagiul de sus în 20 Iuliu a. c. au incurs suprasolviri dela următorii p. t. domni:

Şiling Rudolf, notariu public si consilieriu de stat din Cluşiu 12 fl. 20 cr., Szász Iózsef, pretor suprem Aiud 2 fl., Nicolau Crişan, notariu Geomal 2 fl. 20 cr., d-şóra Veturia Ivan, Alba-Iulia 1 fl. 60 cr., Ioan Sava, primariu Cetea 1 fl. 20 cr., dna Vasinca Bedeleu 1 fl 20 cr., Nicolau Todea, învĕţătoriu Balşa 60 cr., Dr. Mátyás, medic cercual Aiud 60 cr., Filon Nicóră, învĕţătoriu Cetea 60 cr., Ioan Bota învĕţătoriu Cetea 60 cr. şi 2 opuri „Cestiunea română“ şi „O mie de doine“, Rafaiel Samu, proprietariu Geoagiu 60 cr., Vinţendi, mare proprietariu Stremţi 60 cr., Dr. Boier Aron, medic Teiuş 60 cr., Basiliu Barbu, paroch Geoagiu 20 cr., Ioan Neagoe, paroch Geomal 20 cr., Ioan Pop, primariu Geoagiu 20 cr., Simion Buta, proprietariu Geomal 20 cr., Petru Raica, proprietariu Cetea 20 cr., Nicolau Brătoiu, proprietariu Teiuş 20 cr., Autoniu Repede, paroch gr. cat. Geoagiu 20 cr., Nicolau Tărămuş, notariu Cetea 20 cr., Ioan Murgoiu, proprietariu Geoagiu 10 cr., Ioan Rusu, 10 cr., Dimitrie Bratu, comerciant Cetea 10 cr. ér dela domnul Vasilie Tecsa paroch Valea Urzi pe cale privată 50 cr.

Acesti stimaţi suprasolvenţi precum şi toţi ceilalţi participanţi la acéstă petrecere, binevoéscă a primí şi pe acéstă cale cele mai călduróse mulţămiri.

Geoagiul de sus, 17 August, 1892.

Comitetul arangiator.

PARTEA SCIENTIFICĂ ŞI LITERARĂ.

Din istoria architecturei în timpurile cele mai vechi.

După Dr. *Cristian L. Stegliess.*

(Urmare.)

Inceputul architecturei nu trebue căutat numai la un popor, toţi locuitorii globului pământesc aveau lipsă de un asil pentru a se apĕra în contra tempestăţilor, arşiţei sórelui si a rĕcelei de preste nópte în contra animalelor sĕlbatice şi pentru a avea o locuinţă spre a se odichni obosiţi de munca ḑilnică. Modul de a clădi locuinţa era fórte deosebit, după-cum diferit era traiul ḑilnic şi cu deosebire calitatea naturală a teritoriului fie-cărei ţeri. Urmĕdă deci, că în timpurile cele mai vechi erau trei feliuri de locuinţe. colibi, pesteri şi corturi.

Sĕ vorbim mai întâiu despre colibi. In astfel de ţĕri, pre cari natura le-a zînĕstrat cu lemne în abundanţă, locuitorii sĕ întreţineau pe sub arbori, mai târḑiu au venit la idea, ca sĕ îndóie ramurile copacilor, spre a-şi face un scut mai sigur. In urmă, pentru de a sĕ apĕra în contra tempestăţilor şi animalelor sĕlbatice, rupeau crăngile de pe arbori, le aşeḑau în formă pieḑişe, bunăóră cum sunt corturile de astăḑi, ér pe acestea le acopereau cu frunḑiş, rămurele, pământ séu érbă şi în feliul acesta 'şi alcătuiau câte o colibă.

Unele popóre, cari trăiau pe lângă ape, în lipsa lemnelor 'şi clădeau colibele lor din papură şi trestie séu din lut şi pietriş.

Vifruv*) ne descrie modul, cum locuitorii din Colchia şi cei din Phrygia 'şi formau colibele lor. In cât pentru cei dintâi, acestia 'şi clădeau locuinţele lor primitive în modul arĕtat mai sus. Locuitorii din Phrygia însĕ, cari locuiau pe câmpii întinse şi nu aveau lemne de ajuns, 'şi alegeau drept locuinţă câte o colină aşa precum a lăsat bunul Dumneḑeu. Acestia săpau colina cât sĕ póte de afund din sus în jos, ér săpătura servea ca un fel de uşă. De asupra în giurul săpăturei înţepeneau nesce pari, cari se întâlneau toţi într'un punct în forma unui cilindru.

Un atare coperiş era apoi acoperit cu trestie sau cu paie şi pe urmă bătucit bine cu pământ.

In regiuni muntóse lipsite de păduri în parte séu preste tot. locuitorii acelor ţĕri nu aveau alt loc de întreţinere, decât munţii cu stâncile lor, în a căror văgăune sĕ ascundeau.

Aceştia îşi făceau apoi peşteri prin crepăturile stâncilor săpând adecă piétra mai înspre fund. Prin munţii Egiptului lângă golful arabic erau o mulţime de asemenea peşteri, în cari locuiau un popor întreg, aşa numiţii Troglodiţi. Tot asemenea şi cei dintâiu Aetiopi locuiau prin peşteri făcute din piatră, alţii însĕ, cari sĕ hranéu cu pescuitul, — de unde şi numele de Ichthyophagi, — 'şi clădéu peşterile lor din pământ mestecat cu năsip şi cu muşchi de mare**).

Al treilea fel de locuinţe erau corturile, folosite de acele popóră, cari se ocupau cu crescerea vitelor, şi din causa acésta erau necesitate a părăsi locurile lipsite de păşune şi a căuta alte locuri. Acestia erau Nomadii. Modul lor de traiu îi siliră sĕ trăiască în corturi uşóre de transportat. Un ast fel de nomad a fost şi Avraam, carele a trăit mai în Mesopotania, mai în Palestina sau în Eghipet. Tot nomaḑi au fost şi Iacob şi Isac. Popotul israiltén până la venirea lui în Eghipet a dus asemenea o viaţă nomadică mutându se dintr'un loc într'altul, până când au ocupat Palestina, unde s'au stabilit în mod permanent.

Cei dintêi locuitori ai lumei au trăit pe cât ne este cunoscut — în partea sud-ostică a Asiei, la pólele giganticilor munţi asiatici, sub clima cea mai domólă şi pe un teritoriu fórte roditoriu, prin păduri si prin crepturile stâncilor La începutul ei sĕ uutreau cu productele naturale ale pământului; productele acestea deveniră nesuficiente, aşa că mulţi şi-au părăsit prima lor patrie, şi şi-au căutat alta, unde puteau afla nutrămêntul cel mai elementar. Ómenii însĕ, „crescênd şi înmulţindu-se“, au umplut şi acestta regiuni, cari nu le puteau oferi din destul hrana trebuinciósă. Siliţi dar de împrejurări, unii s'au făcut vênători, alţii s'au ocupat cu crescerea şi domesticirea animalelor. (Va urma).

*) Lib. II c. i.

**) Diodor. Sic. III. 19.

unde se află lazuri şi mori, cari dau un aspect pitoresc regiunii de munte.

Din sus de Sălciva superióră se varsă în Arieş „părĕul de Granate“. El este un părĕu perenic, adecă numai în timp ploios are apă, alvia lui însĕ este interesantă. Ea este alcătuită de schisturi silicióse, cu granate, adesea de mărimea nucilor, aşa că laturile ei lucesc la razele sórelui şi par a fi căptuşite cu argint. Fridwaltczky un scrietoriu ardelean a construit în secolul trecut din granate de aici un crucifics mare şi l'a făcut cadou împĕrătesei Maria Teresia.

La Sălciva (inf. şi sup) valea Arieşului sĕ lărgesce şi ne ofere a panoramă frumósă; spre apus şi méḑă-ḑi sĕ grupéză în semicerc piscurile şi cóstele de munţi, ér spre răsărit sĕ înalţă dealungul vĕlei în jos păreţi puternici de stêncă, pleşuvi găuriţi şi brăsdaţi de torinţi. Acest părete de stêncă sĕ continuă pe vale în jos până la puternica stêncă a Vidolmului. Acésta stâncă minunată, privită de jos din valea Arieşului pare a fi o uriaşă cetate, cu laturi preţipişe, ca nesce ziduri verticale; din vêrful ei avem o privire răpitóre asupra văĕi Arieşului şi cu deosebire spre nord asupra văilor naturale din apropiere, pe cari le avem în perspectivă apoi asupra mai multor piscuri până la muntele-marii.

Dinsus de Buru sĕ varsă în Arieş valea Jerii, cel mai mare rîu lateral al lui; ér mai în jos Arieşul curgênd prin o vale romantică, care la tótă cotitura ne ofere panorame încântătóre şi trecênd pe lângă stânci de forme bizare şi fantastice, cari sĕ înalţă cu vêrful pleşuv din verdéţa pădurei, părăsesce munţii, şi după limbagiul moţilor „ese la ţĕră“. Acolo, unde el 'şi ia rĕmas bun dela munţi, se împreună cu el pe partea stêngă valea Hăşdăţii, care curge prin vechita şi cunoscuta Cheia-Turḑii. Acéstă despicătură de munte, în lungime de vre-o 15 klm şi pe unele locuri abia de 4—5 m. de lată, atât la ambele capete, cât şi în interiorul ei, ne presintă la fie care cotitură cele mai măreţe privelisci cu păreţii ei uriaşi şi drepţi, cu deosebitele şi bizarele forme de stênci, cu peşterile şi crepăturile ei şi cu rîuleţul, care curge cu sgomot printre bolovani, ér dacă ne luăm ostenéla a ne urca sus pre créstа munte lui, pe marginea prăpăstiilor, unde după tradiţiune se află urmele calului lui Alecsandru-Macedon împĕrat şi unde odinióră a fost un sânt locaş de călugări, o mănăstire românéscă, ne vom puté delecta privirea în una din cele mai frumóse panorame. Spre sud şi răsărit se estinde Câmpia Turḑii, udată de valurile Arieşului, din colo de ea sĕ vĕḑ şirurile nemărginite de déluri din interiorul ţĕrei şi preste ele în zaria albăstriă a depărtării, munţii dela hotarul sudic şi nordostic. (Va urma.)

Loterie.

Mercuri, în 7 Septembre, 1892.

Sibiiu: 64 23 10 71 11

Nr. 333. [166] 1—3

CONCURS

Pentru intregirea postului învețătoresc la scóla din Cacova, protopresbiteratul Sĕlișteĭ, se escrie concurs cu terminul de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 250 fl., solvibil în 4 rate.
2. 3 orgii lemne de foc.
3. Cuartir în edificiul scólei.

Alesul învețătoriu e obligat a ținé Dumineca și în sĕrbători strană în biserică și va instruí copii în cântările bisericesci.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigóre, sĕ se aștérnă subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Concurenții sunt datori a se presenta înainte de alegere în biserică spre a-și dovedí desteritatea în cântările bisericesci.

Sĕliște, 18 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al Sĕlișteĭ în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dr Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 787. (167) 1—3

CONCURS.

Devenind vacante următórele posturi învĕțătoresci din tractul Branului, prin acésta se publică concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare și anume pentru următórele comune:

1. Poiana-Mărului, clasa II cu salar de 330 fl.
2. Vlădeni, clasa II cu salar de 330 fl.
3. Peștera cu salar de 300 fl.
4. Șirnea, cu salar de 300 fl.
5. Fundata, cu salar de 300 fl.
6. Moeciul superior, cu salar de 300 fl., plătibili în rate lunare anticipative din alodiuri și fondurile bisericesci.

Doritorii de a ocupa vre un post din acestea au a-și trimite suplicele lor instruite conform legii la subscrisul oficiu în terminul legal

Dela concurenți se pretinde a ținé strană în biserică, de óre-ce posturile învĕțătoresci sunt împreunate și cu cantoratele.

Zĕrnești, 29 Iuniu, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Branului.

Traian Mețian,
prot.

Nr. 402. [168] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch de clasa a III-a în parochia Toderița, protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în ḑiarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt statorite în ședința comitetului parochial, ținută la 14 Iuliu 1892 și dau suma de 468 fl.

Concurenții au a și așterne suplicile instruite conform legilor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul susindicat. In conțelegere cu comitetul parochial concernent, oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului.

Făgăraș, 8 August, 1892.

Iuliu Dan,
protopresbiter.

Nr. 346 (169, 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scólele confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Avrigului se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare în ḑiarul „Telegraful Român“.

1. Sebeșul superior, postul de învĕțătoriu cu salariu anual de 250 fl., solvinḑi din alodiul comunal, cuartir liber în edificiul scólei și lemnele necesari pentru foc.

2. Streza-Cârțișóra, postul de învĕțătoriu cu salariul anual de 160 fl., solvinḑi din alodiul comunal.

Dela concurenți se recere sĕ țină cu elevii dela 12—15 ani scóla de repetițiune și sĕ fie cântăreți, căci sunt îndatorați a cânta Dumineca și sĕrbătórea în biserică cu copii cântărila liturgice.

Doritorii de a ocupa vre unul din acestea posturi sĕ și substérnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigóre la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek, Szebenmegye) pănă la terminul susindicat.

Avrig, 15 August, 1892.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective; oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 507 (170) 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Fărău, tractul Târnavei, la ordinul Preavenerabilului Consistoriu archidiecesan Nr. 4215 B. din 23 Iuniu a. c. se escrie concurs pentru a dóua-óră cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit de 597 floreni

Competenții la acest post au sĕ se presenteze în terminul legal în parochiă și la biserică spre a-și areta desteritatea pentru a cânta, respective a celebra și cuvênta, ér informațiuni mai detaiate se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Cererile concurenților sĕ fie instruate conform legilor în vigóre și asternute în terminul indicat la subscrisul (u p Kükülővár)

Cetatea de baltă, 6 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopop.

Nr. 440 (171) 1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învĕțătoresc la scóla din Dobârlĕu, protopresbiteratul Trei-scaunelor, pentru ocuparea acestuia se escrie concurs cu termin pănă la 14 Septembre a. c.

Emolumentele sunt:

250 fl. 30 cr. încassânḑi prin epitropia parochială din repartițiune.

Reflectanții la acest post, împreunat cu cantoratul 'și vor așterne cererile concursuale, instruite conform legilor in vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral in termin deschis.

S. Sân-Georgiu, 13 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr or. al tractului Trei-scaunelor in conțelegere cu comitetul parochial.

Dimitrie Coltofean,
protopop.

Nr. 509. [173] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scólele poporale din mai jos numitele comune aparținătóre protopresbiteratului Sighișórei, se escrie concurs cu termin pănа la 14 Septembre a. c. v.

1. Mucundorf, cu salariu de 150 fl. v a
2. Zoltan, cu salariu de 150 fl., prelângă cuartir și lemne de foc.
3. Trapold, cu salariu în bani de 120 fl. v. a. trei stângeni de lemne computați cu 20 fl. o verzărie cu 5 fl și cuartir computat numai cu 10 fl. v. a.
4. Mălencrav, cu salariu de 150 fl. prelângă cuartir și lemnele de foc.
5. Hetur, cu salariu de 150 fl. v. a. prelângă cuartir și lemnele de foc necesari.
6. Hendorf, cu salariu de 160 fl. v. a. și anume: în bani 80 fl., folosirea a 12 parcele de pământ parte arător, parte fênaț, și dreptul de a îngrĕșa un rêmătoriu la ghinde în pădurea comunală, cari tóte dau un venit de 80 fl. v. a. prelângă cuartir și lemnele necesari de foc.

Posturile de sub Nrii 5 și 6 sunt împreunate cu cantoratul.

Reflectanții își vor asterne petițiunile concursuale pănă la terminul susarĕtat în sensul legilor din vigóre subscrisului oficiu protopresbiteral.

Sighișóra, 17 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișórei.

Dimitrie Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 515. (172) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători în comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Blășel, cu salariu de 300 fl. v. a., cari se plătesc în 2 rate, cuartir și grădină de legumi; dela concurenți se recere a se presenta în comună spre cunoscința poporului.
2. Cerghidul mare, salariu de 300 fl. și cuartir în edificiul scólei
3. Chinciș, salariu 300 ferdele cucuruz stârmit și cuartir.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au sĕ-și astérnă cererile lor instruite conform legilor în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Kükülővár).

Cetatea de baltă, 10 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnava, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 749. (161) 3—3

CONCURS.

Pentru intregirea posturilor învĕțătoresci din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termin pănă la 31 August a. c.

1. Pianul de jos: *a*) pentru postul prim cu salar anual de 250 fl., un loc arător de ¼ jugĕr, 2 °□ lemne de foc și cuartir și

b) pentru postul al doilea cu salar anual de 200 fl., și 2 °□ lemne de foc.

2. Daia: *a*) pentru postul prim cu salar anual de 200 fl., 1 °□ de lemne de foc și cuartir în edificiul scólei;

b) pentru postul al doilea cu salar anual de 150 fl., 1 °□ de lemne de foc și cuartir în edificiul scólei.

3. Laz, cu salar anual de 200 fl., și cuartir în edificiul scólei,

Cei aleși la posturile acestea vor fi îndatarați a cânta cu copii în Dumineci și sĕrbători liturgia în biserică.

Doritorii de a ocupa posturile mai sus însemnate, au a-și așterne cererile, instruate conform normelor din vigóre, subsemnatului oficiu protopresbiteral, pănă la terminul susindicat.

Sebeș, 1 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parochiale respectve.

I. Tipeiu,
protopop.

Nr. 328. [163] 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învĕțătoresc din Moeciul inferior, prin acésta se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare

Emolumentele sunt 250 fl., anual.

Doritorii de a competa la acest post au a și așterne suplicile lor instruite conform legii în terminul legal la subscrisul oficiu.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Zernești, 27 Iuliu, 1892.

Oficiul prot. gr. or. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbi er.

Nr. 313 [160] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor de învĕțători la scólele din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

1. Bulzescii de jos și de sus, cu salariu anual de 250 fl., cuartir și lemne pentru încălḑit;
2. Crăcunesci, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și 16 fl pentru lemne;
3. Mesteacăn, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne pentru încălḑit;

Petenții au a-și ascerne cererile instruite conform normelor din vigóre cei cari au mai fost învĕțători și cu documente despre pracsa învĕțătorésca în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or al Zarándului.

Brad la 3 August, 1892.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

---

ad Nr. pp. 566. (158) 3—3

CONCURS.

Pentru intregirea posturilor de învĕțători la scólele din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

1. Caara, cu salar de 200 fl., dela popor, cuartir în edificiul scólei și grădina de legumi.
2. Cojocna, cu salar de 254 fl., solviți în rate 2 lunare, cuartir în edificiul scólei și grădina de legumi.
3. Geaca, cu salar de 120 fl., dela popor, solviți în 2 rate egale și cuartir în edificiul scólei.
4. Mânăsturul-ung., cu salar de 260 fl., dela popor, solviți în rate lunare, cuartir în scóla și lemne de foc.
5. Someșul-rece, cu salar de 120 fl., dela popor, 24 merță mari de bucate, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite cu documentele recerute conform legilor în vigóre, subscrisului oficiu pănă la terminul sus indicat.

Concurenții la postul de sub Nr. 4. sunt poftiți a se presenta înainte de alegere la biserica din comuna citată sĕ-și arete cunoscința în cântări și tipic, și dacă vor fi aplicați a ocupa și postul de cantore, vor primí o remunerațiune pe lângă salariu.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu comitetele parochiali.

Cluș, 10 August, 1892.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

---

ad Nr. 403. [157] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci dela scólele mai jos însemnate din protopresbiteratul Făgărașului se escrie prin accsta concurs cu termin de 20 de ḑile dela prima publicare în ḑiarul „Telegraful Român“.

1. Veneția inferióră, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
2. Perșani, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.
3. Grid, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

Concurenții au a-și așterne suplicile instruite conform legilor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral pănă la terminul sus indicat. In conțelegere cu comitetele parochiale respective, oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului.

Făgăraș, 8 August, 1892.

Iuliu Dan,
protopop.

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinet de consultațiune cu celebrițile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena. (86) 10—12

Consultațiuni și prin corespondență.

Redactor responsabil Nicolau Ivan.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.